REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 181. Brașov, Luni-Marți 19 August (1 Septemvrie). 1908.

Gruparea în lupta pentru votul universal.

S'apropie tot mai mult momentul când guvernul coaliției maghiare, strâns în chingi — dacă sunt adevărate cele ce se spun despre postulatul coroanei, ca reforma electorală să fie dusă în îndeplinire încă în toamna aceasta, — va trebui să-și dea cărțile pe față, și cu cât s'apropie mai mult cu atât mai tare crește îngrijirea lui Andrassy și soți pentru conservarea hegemoniei maghiare. Ei continuă a tăinui cuprinsul proiectului de reformă, iar adjutantul lui Andrassy, secretarul de stat contele Hadik, dela interne, află cu cale să vie șefului său în ajutor. Hadik făcù o declarație înaintea unui ziarist, în care se jăluește asupra atitudinei pressei maghiare în cestiunea reformei electorale, chiar și a pressei care sprijinește guvernul. Zice, că ar fi o mare greșală politică, dacă s'ar judeca mersul lucrurilor în cestiunea am ntită din punctul de vedere al diferitelor partide.

S'a imputat lui Andrassy că n'ar informa decât foile partidelor ce stau pe baza dela 67. Printr'asta i s'ar face o mare nedreptate, căci ministrul are în vedere numai interesul general ce tinde la susținerea și întărirea hegemoniei maghiare. Aceasta se va vedea când va fi publicat proiectul de reformă, care va fi prezentat la toamnă parlamentului și încă, după cum a fost declerat Andrassy în cameră, în decursul primei luni a sesiunei de toamnă.

Sunt mult îngrijați așadar cei dela guvern ca opiniunea publică maghiară să nu fie fără regard și cu nerăbdare până ce va sosi momentul când se vor da cărțile pe față. Foile coaliției își dau silința acum a liniști opiniunea publică a nației lor, invitându-o să fie cu răbdare până atunci, căci bărbați ca Andrassy și Hadik ar oferi înșiși destulă garanță că nu vor face nimic prejudițios intereselor supremației maghiare.

Doresc să aibă liniște și pentru alt plan mare, ce voesc să-l realizeze până atunci: fuziunea partidelor din coaliție. Ideia nu e nouă, ea fu lansată pe când în chipul acesta koșutiștii credeau că se vor putea scutura de partidul poporal și de cea mai mare parte din partidul constituțional, ca să constitue ei un guvern unitar independist. Incercările lor, se zice, n'au avut succes; ei au pipăit pe la curte și au primit un refuz. Se vorbește că refuzul l'ar fi încassat însuși Francisc Kossuth, când, după cunoscutele sale declarațiuni dela Cincibiserici din Mai a. c. privitor la fuzinne, a avut o audiență la palatul din Viena.

Părerile cu privire la atitudine coroanei în cestiunea fuziunei sunt diferite. Din partea celor dela guvern se pretinde că Monarhul ar fi dispus a aproba fuziunea încă înaintea reformei electorale. Foile oposiționale însă susțin, că Majestatea Sa ar fi declarat categoric, că nu va admite nici un fel de schimbare în sânul coaliției până ce aceasta nu-și va împlini mai 'nainte promisiunea dată la încheierea pactului și nu va fi întrodus votul universal.

Nu se știe care versiune e adevărată, fapt este însă, că Kossuth și Andrassy intețesc tocmai acum fuziunea și au de gând să o facă cu conlucrarea tuturor partidelor coaliției, fiind eliminate din partidul nou fuzoonat, pe care îl botează de pe acum „partid al statului“, numai elementele cele mai încăpăținate. Pentru ca să facă dispoziție bună în favorul fuziunei, le vine tocmai bine la socoteală sulevarea de către o foaie slovacă a cestiunei formărei unei contra coaliții compusă de toate naționalitățile, de partidul social-democrat internațional, și de partidul țărănesc al lui Achim, și de partidul radical burgez al lui Kristoffy.

Prin lansarea cestiunei cooperărei sau a alianței acestor partide nu se spune nimic nou. Este o părere vechie că aceste partide trebue să conlucre în propriul lor interes pentru ca reforma electorală să se facă în mod sincer și cu dreptate întroducându-se votul universal, egal, secret și pe comune, fără restricțiuni.

Intre naționalități și partidele celelalte, cari sunt pentru votul universal, nu poate fi, firește, vorba de o fuziune, ci se vorbește numai de o alianță pentru a opune coaliției dușmane votului universal, o contra-coalițiune amică lui. Ziarul unguresc al socialiștilor nu mai stă pe punctul că aceștia nu se pot alia cu deputații români și slovaci, ci, răspunzând lui „Slovenski Tizdennik“ scrie: „Alianța corespunde necesității politice în măsura cea mai mare. A sosit ceasul din urmă ca să se miște toți cei ce voiesc să democratizeze deplin dreptul electoral“.

Această foaie mai adauge, că în cazul de față e vorba de-o „acțiune sistematică“ asupra căreia „s'ar fi înțeles deja prealabil social-democrații cu Valahii și cu Slovacii“. Mai spune că nesigură este încă numai atitudineă partidului lui Achim, care, după conflictul partizanilor săi cu socialiștii dela Oradea-mare, a zis, că nici odată nu va lega mai mult prietinie cu social-democrații; sperează totuși că Achim își va schimba gândul în lupta contra coaliției.

Necunoscut, zice „Nèpszava“, este și rolul ce'l va juca partidul burgez radical, care nu este decât partidul Kristoffy. Ziarul socialist admite că partidele, cari vor face contra-acțiunea, își vor alege poate de conducători suprem tocmai pe Kristoffy (?!)

Ne oprim deocamdată aici, așteptând lămuriri clare din partea clubului naționalist.

† Iosif Roman.

Sâmbătă după espedarea ziarului nostru ne-a sosit dela Oradia-mare știrea dureroasă despre moartea advocatului *Iosif Roman*, a valorosului fruntaș octogenar (născ. la 1829) al Bihorului și vechiu colaborator al „Gazetei Transilvaniei“.

Cu Iosif Roman se duce ultimul vlăstar al familiei Roman din Aușeul Bihorului, care s'a distins în viața noastră publică și națională. Cu 11 ani mai nainte a murit fratele lui mai mare, Alexandru Roman, publicist român, profesor de universitate, deputat dietal în decurs de 22 ani și membru al Academiei române dela înființarea ei.

Cei doi frați s'au întâlnit adeseori în nizuințele și luptele lor pentru binele neamului și al patriei. Iosif Roman a avut, ca funcționar la justiție și la administrație (președinte de tribunal și vicecomite în anii 1860) un cerc de activitate mai restrâns, dar de când a devenit advocat în 1866, a îmbrățișat cu toată căldura inimii sale cauza națiunii și a bisericei române și a fost unul dintre cei mai eminenți apărători ai ei. Frații Roman s'au distins în deosebi prin îmbrățișarea tinerimei române, iar casa lui Iosif în Oradea-mare a fost punct de concentrare al tinerimei românești de acolo. Dar s'au distins în deosebi prin interesul cel mare ce îl purtau cauzei independenței bisericei române unite, atât de mult amenințată în trecut, nu mai puțin ca în prezent. Iosif Roman a pregătit printr'o broșură de mare preț, în care se espune situațiunea Românilor uniți în lupta pentru autonomia bisericei lor, memorabila adunare poporală compusă din preoți și mireni și ținută în Iunie 1897 la Cluj, adunare care a fost pre-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

O escursiune la Praga.

Nici dela un popor nu putem noi Românii învăța atâta ca dela poporul ceh. Cu drept poate să ne servească de model, poporul cehic, care în timpurile trecute a jucat un rol frumos în istoria Europei. Universitatea cehă a fost centrul cel mai renumit de știință, dar uneltirile germane au făcut că li-s'a răpit Cehilor toată bogăția adunată prin secole în muzeele lor și au fost împodobite cu ea muzeele din Drezda și Şvedia. Apoi slăbiți în urma multor răsboaie li-s'au răpit și libertățile naționale. Deși încă înainte de 100 de ani se scrise într'o carte de geografie, că în Boemia în unele ținuturi se vorbește și nemțește, până în veacul din urmă limba cehă a fost degradată de limbă a servitorilor. Deși au perdut mai toată nobilimea Cehii s'au redeșteptat și și-au recucerit tot mai mult din vechea lor posițiune, ear prin muncă și diligință de fer au ajuns să stea în fruntea popoarelor culte ale Austriei. Numai acuma începe nobilimbea lor renegată să revină cu încetul la tulpina mama.

Pe tot drumul, pe unde umbli, vezi în Boemia urmele diligenței estraordinare, câmpurile îngrijite ca grădinile noastre. Călătorind ziua întreagă nu dai acolo de nici o buruiană, pare că este tot hotarul plivit și greblat.

Pădurile fură devastate încă din timpurile răsboaelor trecute. Acuma se văd plantații de mică estindere pe proprietăți, cari 100 de ani de când se fac tot cresc, dar păduri seculare nu vor mai avea oamenii.

Scopul călătoriei mele însă nu a fost a face cercetări istorice, ci simplu etnografia. In această privință am și fost surprins de dragostea de neam, de tenacitatea și de înțelegerea care domnește între Cehi pe terenul progresului.

Praga îți face impresiunea unui oraș vechiu, care a avut un trecut glorios. La tot pasul vezi edificii vechi, monumente de trecutul frumos. Palaturi minunate, biserici grandioase, monumente publice din timpurile gloriei, bine conservate și unde era de trebuință renovate corăspunzător. Pe lângă toate acestea vezi edificii publice și private noi, străzi regulate și multe foarte multe grădini în mijlocul orașului.

Acuma este deschisă o espoziție, care deși este numai cehică are o estindere mai mare ca exposiția din București dela 1906 și puteți să vă închipuiți bogăția și variația ce a adunat acolo acest popor diligent și cult. Ca să descriu aceasta frumoasă expoziție, ar trebui să scriu un op întreg.

Despre modul cum știu Cehii să lucre am să aduc un esemplu.

Au un muzeu național minunat. Deja esteriorul 'ți amintește ceva măreț, fiind edificat pe un deal în forma capitoliului din Roma. Acolo sunt adunate bogățiile Boemiei.

Dar ca să arate lumei, că ei sunt un popor cu tip original și-au pus în cap să edifice un muzeu etnografic boem.

Au adunat fondurile necesare din țeara întreagă, dar așa că nu este individ boem, care să nu fi contribuit la acest fond, au cumpărat o grădină foarte întinsă și acolo au ridicat un edificiu cu etagiu pentru muzeul etnografic, unde sunt espuse în grupuri diferite porturile diferitelor regiuni.

Notez, că în Boemia deja s'a părăsit peste tot portul național, numai în Moravia și Ungaria de nord (la Slovaci) se conservează.

Poporul boem a edificat muzeul, ear preoții și învățătorii l'au aranjat, așa încât adunarea și trimiterea obiectelor nu a costat nimica, toate spesele fiind suportate de comitete locale.

Boemii sunt foarte făloși pe muzeul lor, deoarece, zic ei, este al poporului întreg și nu numai al câtorva oameni.

Preoții și învățătorii fiind în nemijlocita atingere cu poporul, ei știu și văd mai bine ce se întâmplă între popor, ce au și ce este de valoare, dar să fie mai cu pricepere, de zeci de ani în institutele lor teologice și preparandiale, oameni cu dragoste către popor, țin prelegeri gratuite tinerilor despre artă, archeologie și etnografie așa încât toți au ceva ideie a frumosului când ajung între popor ș știu să scape de peire multe obiecte de artă și valoare etnografică.

In acest mod am putea și noi să deșteptăm interesul pentru frumosul ce să află în poporul nostru.

Un lucru mi-a fost surprinzător: cusuturile cu fluturi domineazǎ în multe cercuri, deci îmi vine să cred că acest obiceiu de a împodobi vestmintele cu fluturi în țară nu este original, ci este de proveniență slavă. Nici nu e ceva frumos, ci numai sclipicios, nu impune prin fond ci numai prin sclipeală, acopere lucrul de mână și gustul de mai puțină valoare.

Să vizităm însă muzeul însuși.

Intrând în foișor vezi jur-împrejur mese, pe cari sunt așezate case întregi cu toate apartamentele lor, apoi biserici, școli, clopotnițe făcute în miniatură, din lemn. Observând bisericile și clopotnițele lor vechi, ți se pare că vezi ale noastre din munții noștri. Aceste Biserici pare că sunt tot acele ca în Norvegia, după forma și modul lor de construire. De aceea eu cred,

zidată de Alexandru Roman, trei luni înainte de moartea sa.

Nu numai odată Iosif Roman, om cu concepțiuni nobile și avântate, a scris în coloanele foii noastre apărând drepturile, combătând abuzurile și volniciile și parând loviturile dușmane îndreptate, fie contra poporului, fie contra bisericei sale. Pe teren social și economic decedatul a premers asemenea cu esemplu frumos. El a fost unul dintre fundatorii de căpetenie ai băncii „Bihoreana" și a fost ales prezidentul comitetului fundatorilor acestei bănci. Calitățile cele distinse ale răposatului, amabilitatea și cavalerismul său îndatoritor față cu toți, cu care intra în atingere, i-au câștigat stima și simpatiile tuturor.

Nu de mult fiica decedatului, doamna Veturia Neagoe din București, a trecut pe aici la Oradea, ca să conducă pe adoratul ei tată la o vilegiatură. Câtva timp se întrămase iarăș bătrânul octogenar, dar nu i-a mai fost dat să-și realizeze dorința de a face o escursie de recreare și Sâmbătă după amiazi a întreprins călătoria cea lungă, dela care nu mai este reîntoarcere.

Nu putem încheia acest scurt necrolog fără de-a ne aduce aminte cu câtă dragoste Iosif Roman a luat la 1890 asupră-și apărarea noastră într'un proces de pressă înaintea juriului din Cluj și cu cât zel și sentiment adevărat românesc a stăruit din parte-i, ca acest proces să se țină la înălțimea cauzei mari, contra căreia fu intentat, ceeace am și dobândit.

Cu adâncă întristare și cu vie recunoștință a faptelor nobile românești săvârșite de Iosif Roman, ne luăm rămas bun dela el.

Binecuvântată și în veci neuitată să fie memoria acestui nobil amic și vrednic Român!

Două imposante adunări poporale românești s'au ținut în ziua de Sf. Maria în *Oravița* și în *Pecica*. In Oravița au vorbit deputații Dr. *Vlad* și Dr. *Maniu*, iar în Pecica dep. Dr. St. C. *Pop* și Dr. A. Novac. La ambele adunări au luat parte mai multe mii de alegători, cari după ascultarea dărilor de samă au votat deputaților cercuali și clubului dietal naționalist încredere neclintită. In ambele adunări s'au votat resoluțiuni energice în senzul celor votate la adunările auterioare și s'au trimis telegrame omagiale Maj. Sale Monarchului.

»Coaliția naționalităților«. Ziarele șoviniste maghiare înregistrează sub titlul acesta cu o oareșcare îngrijorare dorința exprimată la adunările poporale ale naționalităților, ca, în vederea luptei ce se va încinge în dietă pentru dobândirea votului universal nefalsificat, partidul naționalităților să se alieze cu celelalte partide din țară, cari se vor lupta pentru realizarea acestei însemnate și vitale reforme. Mare supărare le causează șoviniștilor maghiar îndeosebi un apel însuflețit apărut în ziarul slovac »Szlovensky Tizdenik«, în care se pledează cu toată căldura în vederea desbaterei proiectului reformei electorale *pentru înjgebarea unei coaliții a partidului naționalităților cu partidul țărănesc ungar, cu partidul radical burghez și cu partidul social democrat* pentru a contrabalansa »partidele domnitoare maghiare, cari se pregătesc a fusiona cu scop de-a împedeca realisarea votului universal și secret.» »Szlovensky Tizdenik« mai spune că în luna Septemvrie deputații naționaliști slovaci vor anunța alegătorilor slovaci constituirea acestei coaliții.

Ziarul socialist »Népszava» publică în nrul său de eri apelul amintitului ziar slovac și pledează deasemenea pentru constituirea acestei caalițiuni.

Arondarea cercurilor electorale. »Magyar Tudosító« este informat că ministrul Andràssy a chemat la sine pe numeroși fișpani, ca să se consfătuiască cu ei asupra arondării cercurilor electorale în vederea nouei reforme. Unii fiișpani — zice »M. T.« — au ținut deja la ordinul ministrului Andrássy în decursul verii conferențe administrative în comitatele lor în afacerea împărțirii celei nouă a cercurilor, luată în vedere în proiectul reformei electorale. In cele mai multe părți ale țării aceste conferențe se vor întruni la toamnă, iar acum va raporta ministrului numai acei fișpani, cari au ținut astfel de consfătuiri.

Serbările culturale dela Oravița.

(Raport special al „Gaz. Trans.")

Oravița, 30 Aug. n. 1908.

Ca completare a rapoartelor telegrafice, ce vi-s'au trimis astăzi, vă mai comunic în scris următoarele amănunte.

Mai rar s'a făcut fruntașilor societății noastre teatrale o primire atât de măreață și totodată frățească, ca cea făcută de Românii Orăvițeni. Intrarea membrilor societății în Oravița a fost într'adevăr *triumfală*, fapt care dovedește îndeajuns dorul de înaintare și însuflețire a fraților noștri din ținutul Oraviței pentru cultura noastră națională.

Deabia la deschiderea primei ședințe s'a putut observa câți, Români din depărtări au venit să iee parte la serbările aranjate cu ocaziunea adunării generale a societății pentru fond de teatru român. Ne mai amintind pe fruntașii din Oravița, cari au fost de față în număr complet, dame și d-ni, erau la masa prezidială d-nii: V. Goldiș, Dr. I. Blaga, Dr. N. Vecerdea, Dr. G. Dobrin, Dr. V. Branisce, Dr. P. Cornean, ear prin mulțime d-nii Cor. Brediceanu, deputatul cercului Oravița, Dr. St. Petroviciu deputat, Dr. Aurel Novac deputat, E. Ungurean (Timișoara), Dr. Halic (Lipova), Dr. Roșu (Biserica albă), Dr. I. Popoviciu, Dr. I. Pop, Dr. T. Hațieg, I. Vidu, Dr. P. Barbu, Dr. Ciupe, Dr. A. Vălean (toți din Lugoș) etc. etc.

Dintre foile noastre au fost representate »Drapelul« prin Dr. V. Branisce, »Voința Națională« prin Locusteanu, »Gazeta de Duminecă, prin Dr. D. Stoica, »Tribuna« prin SeverrBocu, »Progresul« prin G. Jianu și »Gazeta Transilvaniei« prin I. I. Vlad.

Vineri la orele $10^1/_2$ s'a deschis ședința în vastul pavilion al Grădinei de tir de către d-l deputat V. *Goldiș*, membru al comitetului societății.

»Cu regret vă anunț — a zis d-l Goldiș — că d-l Virgil Onițiu, vice-președintele societății noastre a fost împedecat printr'o indispoziție momentană a participa la adunarea noastră generală. Intre astfel de împrejurări comitetul numai eri a putut lua dispoziții asupra conducerii adunării noastre generale. El a aflat de bine a-mi concrede mie aceasta foarte onorifică dar grea sarcină. Iubitul nostru v.-președinte a și pregătit un discurs de deschidere și aceasta împrejurare m'ar putea dispensa de a răpi din timpul d-voastră, având în vedere nu numai frumseța literară dar și valoarea reală a acestui discurs, prin care ni-se indică misiunea adevărată a societății noastre. Dacă totuși mă simțesc obligat a vă obosi, o fac, pentru că tocmai momentele de acum mi-se par potrivite de a scoate o învățătură din rostul societății noastre, o învățătură pe care datori suntem a o propaga și a o imprima în conștiința poporului nostru. Aceasta este învățătura, pe care sf Scriptură ni-o spune așa de frumos cu cuvintele: »Credința ta te va mântui«. Societatea noastră, domnilor mei, a isvorât din cel mai curat idealism. Inainte cu 38 de ani, un tânăr slab în puteri fisice, dar tare în credința sa, în virtuțile poporului român, a lansat ideia înființării unui teatru român. Tânărul acesta a grupat floarea neamului nostru de atunci, în slujba acestei idei și a făcut o propagandă apostolică pentru întruparea ei. Și când publicul cel mare, crezând că întruparea aceasta este de domeniul fantanziei, a căzut într'un moment de șovăială, acest tânăr nu și-a perdut credința nu și-a perdut nădejdea ci a ținut singur în sus fâlfâind steagul Thaliei Române. Și a avut fericirea la apusul vieții sale să-și vază visul cu ochii: temelia teatrului român așezată pe baze trainice.«

Oratorul spune apoi că din povestea aceasta scurtă se desface pentru noi vecinicul adevăr: »Credința te va mântui« prin urmare să ne oțelim sufletele și să privim cu încredere neclintită în viitor.

Cuvintele calde ale oratorului au fost subliniate cu vii aplause, deasemenea și magistralul discurs al d-lui V. Onițiu cetit de d-l D. Stoica.

Deschisă fiind ședința se aleg doi notari în persoana d-lor Dr. Dionisie Stoica și Aurel P. Bănuțiu. După vorbirile însuflețite de bineventare rostite de d-nii adv. P. *Cornean* în numele »Asociațiunii« și de d-l Dr. M. *Gropșean* în numele Orăvițenilor, era să urmeze după programă prezentarea raportului general al comitetului asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă, precum și a rapoartelor de cassă, dar la propunerea d-lui Dr. Branisce aceste rapoarte nu se mai cetesc, fiind cunoscute din anuarul societății.

Se aleg comisiile de 5; pentru cenzurarea raportului general al comitetului: d-nii E. Ungureanu, Dr. V. Branisce, Pr. Giuvulescu, C. Brediceanu și I. Trăilă; pentru cenzurarea rapoartelor de cassă d-nii: Dr. T. Hatieg, Dr. Izidor Pop, Victor Poruțiu, Dr. Méheș, Dr. Halic; pentru înscrierea de membrii noi d-nii: Dr. Roșu, Oprea, Munteanu, Coca, Mărginean.

D-l Dr. Valeriu Branisce cetește o frumoasă lucrare »Muzica și dansul în secolul XVI și XVII« scrutând în o înșiruire lungă cele mai vechi urme de dans și musică națională la noi. In decursul ședințelor au sosit telegrame dela d-nii V. Onițiu (Brașov), Diletanții din Reșița, Vuia din (Comlăușul-mare), Barboloviciu (Șimleul-Silvaniei), Damian, Pap, Boneu, Rimbaș (Brad), Horia Petra-Petrescu (Viena). După aceasta ședința se ridică.

Banchetul. Cei dela ședință s'au întrunit în grădina »Coroanei« la banchet. Intre valurile de cântece ale țiganului, renumit pe aici, Bârcă, și între vorbirile fruntașilor acestei mese, petrecea publicul într'o înaltă dispoziție de veselie. A toastat V. Goldiș, președintele banchetului în sănătatea Majestății Sale, protopopul Al. P. Popoviciu, inimosul moșneag, spre prosperarea Societății pentru fond de teatru român, Dr. N. Vecerdea pentru orăviceni și Dr. I. Blaga în sănătatea administrației ca susținătoare a iubirii dintre oameni.

Petrecerea poporală. Acordurile îndepărtate ale unui mars românesc ne vesteau că vin țăranii de pe sate în frunte cu fanfara bravilor iubitori de muzică din Vărădia. O lume de oameni s'a adunat apoi la nedeia din curtea bisericii. Privitorii au avut ocaziune să admire o mulțime de jocuri particulare acestor ținuturi; tot atâtea părți ale vastului nostru repertoriu de dansuri naționale. Ne-a umplut de admirație și interes mai cu seamă jocul »*Călușanilor*« sau jocul »glogilor« a sătenilor din Agatici, care joc — după cum ne spuneau ei înșăși — are rolul acelaș, ca în alte ținuturi a »paparudelor«; anume de a cere ploaie în secetă. In acest joc însă reiese frumosul la iveală, poate mai mult ca în toate dansurile jucate pe aici. Un eveniment demn de toată lauda am văzut în lucrările unui învățător cu numele Pavel *Gerga*, care conduce și desvoaltă dansurile românești în comuna Goruia, despre ce privitorii s'au putut convinge din numeroasele dansuri, cari formau numai o parte din repertoriul bogat de dans al acestei comune. Am azistat apoi la premiarea costumelor originale românești: un frumos îndemn al naționalismului nostru. Premii de 20 cor. au obținut trei fetițe din Oravița-română și două gingașe copile din Răcășdia, ear premii de 10 coroane două fetițe din Mârcina, cari erau îmbrăcate în port săliștenesc. Petrecerea a ținut până seara.

Concert de coruri țărănești. Se umpluse o grădină spațioasă de lumea multă ce grăbia să asculte la acest concert debutat de țărani. Pe aici e lucru firesc, ca săteanul să cânte 'n cor; oaspeții din regat însă cari au participat la aceste serbări au avut cu drept cuvânt parte de a face o paralelă între ai noștri și între ai lor. Primul cor debutant a fost cel din Ticvaniul-mare cântând »Marșul« de I. P. Wagner și apoi Marseillieza; apoi cel din Bozovici cu »Morarul« de Kiriac; a urmat două cântece de colindă a lui D. G. Kiriac și »Plugar și ostaș« cantate de cel mai simpatic cor al sării de azi, care cor a fost condus de un țăran — fost odată în muzica militară — cu numele Iosif Micu. Ne a surprins plăcut corul din Vărădia cu cântarea pentru cor »Patriei și Fraților mei« care a fost acompaniată de o orhestră de țărani compusă de vre-o 20 persoane. Au mai cântat: corul bărb. din Mârcina »Junimea pariziană«; corul mixt gr. or. din Oravița-rom. »Preste deal«; corul mixt gr. cat. din Oravița-rom. »Dulce i glasul tău«. Corul din Oravița-montană »La festival« și afară de aceste s'au cântat multe alte cântări din repertoriile bogate, de cari dispun corurile bănățene. La încheierea concertului a urcat d-l Vasile Goldiș amvonul și a rostit o cuvântare de a sguduit inimile cântăreților doritori de artă muzicală. Animația și-a continuat mersul în un joc cu simț și foc până târziu în noapte.

Ședința II. Astăzi oarele 11 s'a deschis a doua ședință a adunării generale. După cetirea procesului verbal președintele mulțumește încă odată corurilor pentru manifestațiunile lor din concertul de sara trecută și aduce la cunoștința publicului, că li se vor trimite speciale epistole de recunoștință tuturor societăților corale amintite. Se procede apoi la alegerea noului președinte al societății pentru fond de teatru român, căreia a premers o consfătuire confidențială, în care s'a adus la cunoștința membrilor societății, că actualul vicepreședinte al societății d-l V. Onițiu, căruia îi s'a propus din mai multe părți să primească acest onorific post, s'a rugat să nu fie luat în nici un caz în combinație.

La propunerea d-lui E. Ungureanu se alege unanim Dr. Ioan *Mihu* mare proprietar în Vincrea, un devotat și mult meritat membru al neamului românesc.

---

că acele sunt rămășițele unui popor, care a locuit înaintea noastră în aceasta parte a Europei, și pe care aflându-le aicea le-am conservat și adoptat pentru scopurile noastre, nu ca alte popoare, cari distrug tot ce află. Mai e de remarcat, că constructiunile ulterioare sunt cu mult mai inferioare celor distruse.

Văzând acele biserici îți vine aminte liniștea din satele noastre din munți. Numai cimiteriile îți fac o impresiune mai plăcută ca la noi, deoarece toate sunt în ordine și curate. Se vede că împrejur locuiesc oameni cu inimă, cari țin la morții lor, nu sunt neglese, pline de buruiene, cu crucile rupte, fără de garduri, unde viței preotului, și porcii primarului nici de cum nu contribuie la ridicarea simțului estetic.

Din foișor intrăm în stânga și acolo în 4 sate sunt adunate tot soiul de mobile țărănești, dulapuri, cuiere, mese, paturi, scaune. Forma lor, sculptura, pictura lor dovedesc un simț estetic bun. Deși arta este primitivă, ele fac o impresiune cu mult mai bună, decât mobilele din casele țăranilor noștri, cari si ei voiesc să moderniseze tot, lăsânduși obiectele lor primitive cari dovedeau un gust bun.

Sunt acolo mobile adunate din case mai sărace dar și din case de familii mai bogate. In formă nu se deosebesc ci numai în esecutarea mai artistică. Mai de mult oamenii nu puneau pond pe comoditate, precum se poate vedea din aceste mobile

Paturile samănă cu ale noastre, numai că sunt mai late și nu sunt acoperite cu covoare ci cu pânzături cusute frumos. Perinile nu sunt așezate ca ale noastre pe ceriul patului, ci în pat însuși. Ei au dulapuri, și nu lavițe, în cari așează hainele. Cuierele mai mici, dar scaunele sunt mai lucrate, ca și cele expuse la București.

Icoanele de pe păreți par a fi produsul industriei noastre naționale din Nicula; sfinții pictați pe sticlă, dar în preponderanță sunt sfinții lor naționali: Ioan tăcutul, Venceslau, etc. (Când vom ajunge și noi timpul, ca în casele fiecărui țăran să fie reprezentați și sfinții, cari au trăit pe pământul Daciei, și al Romei, nu numai tot Greci, cari nu deșteaptă în inima noastră pe lângă cugete religioase și simț național și de coesiune?), se văd furci, de pe cari se toarce cu mâna, și altele mânate cu piciorul. Pe cuiere sunt cânciaie (ulcioare) de forma celor din casele noastre. Blidele, tăierele încă samănă cu ale noastre. Toate aceste în parte simple, în parte lucrate mai artistic. Cred că obiecte de aceste s'ar putea aduna și la noi încă acuma, dar peste puțini ani vor fi puse pe foc sau vor fi adunate de străini și arătate ca productele nației lor.

In stânga dela foișor este o sală aranjată de o învățătoare. Ea prezintă cu câteva figuri în mărime naturală, mai multe porturi din un cerc, fiind acolo sub vitrine și diferite cusături ale Slovacilor din timpul prezent, sunt dantele și împletituri foarte frumoase, valoarea lor este de zece mii de coroane.

Din acest exemplu ar putea să învețe și învățătoarele noastre, ca să nu modernizeze lucrurile fetelor din școală, ci să le desvoalte numai gustul, să le instrueze cum să mânueze mai ușor acul, să aleagă colorile corăspunzătoare figurelor, dar modelele și împunsăturile să fie originale.

Să le îndemne, ca să-și țină portul, să nu-l schimonosească, să nu amestece porturile, și peste tot să nu lucre numai pentru ochi și de azi pe mâne, ci să producă lucruri durabile, cari sunt și frumoase, să nu adopteze lucruri, cari după 1—2 spălări sunt sdrențe. Este mai economic să facă lucruri durabile, crutând lucru și materia decât lucrând la obiecte, cari numai până atuncia par frumoase până sunt noi.

La noi am observat, că învățătorii și învățătoarele contribue în măsură mai mare la părăsirea portului național decât la îndemnarea femeilor ca să-l conserve.

Din aceasta sală ajungem într'o cameră țărănească aranjată perfect, apoi într'o cameră cu toate cele trebuitoare pentru traiul unei case. Putem vedea mai departe interiorul unei stâne, unde se află toate uneltele de trebuință pentru pregătirea cașului.

(Va urmă).

Apoi s'a trecut la rapoartele diferitelor comisiuni: Dr. Ioan Roşu ca raportor al comisiunei pentru înscrierea de membrii noi. Suma subscrisă de noii membrii *trece peste şapte mii cor.*

Dr. V. Branisce face o apreciare justă a raportului general adaugând o serie de propuneri la cele ale comitetului. După mântuirea părţii administrative citeşte tânărul director artistic — omul de speranţă al teatrului românesc — d-l Aurel P. Bănuţiu, o avântată conferenţă despre »Rolul artei naţionale«. Ca recunoştinţă pentru această lucrare foarte succesă adunarea îi exprimă laudă protocolară. Lucrarea se va publica în viitorul anuar al societăţii. Se citesc următoarele telegrame sosite în decursul zilei de azi: dela d-l Andrei Bârsan (Carlsbad), George Dima (Bran) şi din partea comunei Sălişte. După o scurtă mulţumită a preşedintelui către bravii orăvicieni, şedinţa se ridică.

Despre reprezentaţiile teatrale de astăzi seară şi despre excursiunile ce se vor face mâne şi poimâne, într'un număr viitor.

Iosif I. Vlad.

Retragerea ofiţerilor austriaci din Macedonia »Politische Corespondenz« află din Constantinopol că concediarea a o parte din ofiţerii austriaci ai jandarmeriei din Macedonia a produs o impresiune favorabilă în toate clasele populaţiunei turceşti, cari văd cu recunoştinţă în acest act o nouă dovadă de atitutinea bine-voitoare a guvernului austro-ungar faţă de noul sistem din Turcia.

O convorbire cu episcopul Zmejanovici. Un redactor al ziarului »W. Allg. Zeitung« a avut o convorbire cu episcopul Gabriel Zmejanovici, a cărui alegere ca patriarch sârb a fost anulată. Redactorul întrebând pe Zmejanovici asupra părerei sale în ce priveşte anularea alegerei ca patriarch sârb pe motiv că nu cunoaşte limba ungară, acesta a răspuns, că motivul e întemeiat şi trebue recunoscut. Intr'adevăr, a spus Zmejanovici, nu cunosc limba ungară, deoarece când am venit pentru prima oară în Ungaria ajunsesem la o vrâstă când se învaţă greu o limbă nouă. E vorba însă că guvernul ungar a fost condus şi de alte motive în hotărîrea sa. Dacă însă la anularea alegerei sale s'au avut în vedere alte păreri, i-s'a făcut o mare nedreptate.

Ziaristul întrebându-l, dacă a făcut apel în contra anulării alegerei sale, Zmejanovici a răspuns: Impăratul are dreptul de a sancţiona sau anula alegerea. In tot cazul însă este ceva injurios în faptul, că la congres el nu mai e luat în consideraţie în vederea nouilor alegeri. E de temut, a zis Zmejanovici, că chestia necunoştinţei limbei ungare a fost ultilizată în scopuri antinaţionale sîrbeşti. Legea din 1840 cere ca toţi preoţii să aibe cunoştinţa limbei ungare; pînă în prezent legea n'a fost pusă în aplicare pentru că astfel n'aşi fi putut să fiu numit episcop.

Serbătorirea semnatarilor manifestului din Viborg — Din Moscova se anunţă că Vineri a avut loc acolo o adevărată sărbătoare istorică. Semnatarii manifestului din Viborg, puşi în libertate, între cari preşedintele primei Dume, Muromzev şi prinţul Urusov s'au întrunit la palatul Dolgorutzky, unde au fost felicitaţi de o mulţime imensă şi de notabilităţile oraşului.

Prinţul Dolgorutzky a salutat pe oaspeţii săi cu următoarele cuvinte:

»In timpul acestor 13 luni societatea rusă a suferit împreună cu voi durerile prin cari aţi trecut. Aţi fost izolaţi în închisoare, dar noi toţi şi mare majoritate a poporului rus am fost alăturea cu voi. Voi aţi ridicat drapelul libertăţei rusești şi dacă viaţa şi realitatea rusă va cere dela voi muncă şi sacrificii noui, nu mai încape îndoială că o vom face.«

Tinerimea noastră.

(Studenţimea.)

— Urmare. —

Incât priveşte raportul dintre intelectualii bătrâni şi studenţii din Cluj şi Posta (de studenţii dela academii nu vorbim, fiindcă în Dobriţin, Eperies, Kecskemét etc. nici nu sunt familii române, sau foarte puţine) acest raport nici nu se poate considera ca un isvor, din care tinerii noştri ar putea învăţa ceva. In Cluj bunăoară, unde s'au iscat atâtea neînţelegeri între bătrâni pornite din interese strâmte, se recomandă chiar cea mai severă independenţă tinerimii. Aici familiile — afară de câte-va excepţii — nu pot fi vetre de propagandă culturală naţională. In Pesta cu atât mai puţin. Se găsesc în familiile acestea atâtea prejudiţii, atâtea aere autoritative! Toate moştenirii rele dela streini. Teza trebue deci întoarsă. Tinerii trebue să reformeze spiritul din aceste familii.

Multă nedreptate se face din partea instituţiilor noastre de ajutorare prin faptul, că mulţi tineri buni sunt preteraţi, eschişi dela ajutoare, pentru ca să se dea loc nepotismului, aşa de nefolositor. Prin această nedreptate nu se ajunge decât la resultatul trist, că tinerii săraci nedreptăţiţi, de foarte multe-ori elemente sănătoase, sunt osândiţi la munca mecanică de cancelarie, în care râvna lor de luminare se perde.

Dreptate şi jertfă cât de multă în aceste vremuri grele! Astăzi, când rând pe rând preoţii şi dascălii noştri devin tot mai rătăciţi de frica ca să nu peardă ajutoarele de stat, cari le uşurează existenţa, ar trebui să se pună un deosebit pond pe faptul, ca din tinerii noştri să se crească cât mai mulţi bărbaţi cu spirit independent, cari să înlocuiască pe dascălii noştri de astăzi, să devină dascăli, cari să răspândească neîmpedecaţi cuvântul luminii. Acest gând cred, că l'a călăuzit pe directorul »Gazetei Transilvaniei«, când a pus bază fondului pentru sprijinirea ziariştilor şi scriitorilor dela noi: creşterea şi susţinerea unei cete de dascăli independenţi, cari să desăvârşească menirea sfântă a dăscălimii noastre, cari în vremea de azi se pare silită să neglige această chemare.

In America, unde universitatea nu e proprietatea statului, răsar pe toate poteciile mecenaţi, cari se întrec în ajutorarea studenţilor. Sute de studenţi trăesc fără grijă ajutaţi de aceşti mecenaţi, fără ca în schimb acestia să pretindă dela cei ajutaţi, ca să le sărute mâna, sau să li-se închine.

Ba şi studenţii mai avuţi îşi ajută cu bunăvoinţă pe colegii scăpătaţi, fără ca să se facă împutarea atât de obicinuită la noi, că cutare student şi-a făcut studiile din cerşit sau din mila nu ştiu cărui individ, care spune la toată lumea, că el a ajutat pe cutare şi cutare student, ba nu se sfieşte de a publica chiar şi prin ziare această »jertfă«, ear când nu-l vede nimenea nu uită să-i arunce în faţă studentului respectiv: »Domnule, mi-s'a epuizat punga!« Studenţii din America în vremea cât îşi fac studiile, rămân aproape fără întrerupere la universitate, unde li-se dă ocaziune de a fi mereu împreună şi a profita de fapt din viaţa de student. Adevărat, că cursurile sunt mai scurte şi relativ şi mai uşoare, find-că acolo se pune pond mai mult pe partea practică decât pe partea abstractă teoretică a studiului. Au şi vreme liberă destulă, pe care o folosesc spre cultivare multilaterală, grijind ca spiritul lor să fie oţălit şi înarmat cât se poate de bine pentru vieaţa cetăţenească.

Studentul american nu-şi pierde vremea cu fleacuri, pe el nu-l vezi aşa de des prin birturi şi cafenele ca pe studentul nostru. La universitate învaţă mereu, iar după-ce termină universitatea, munceşte cu seriositate nu numai pentru sine, ci şi pentru familie, neam şi societate. Tot ca student pune un preţ deosebit şi pe oţălirea fizică, iar acest principiu *„mens sana in corpore sano«*, e aşa de bine priceput de mecenaţii americani, încât ei nu consideră de risipă, ca bunăoară la noi, jertfa ce o fac pentru studenţii săraci îndemnându-i să se înscrie ca membrii la diferite cluburi de gimnastică şi să ia parte la diferite sporturi.

La noi? Adevărat, că noi nu suntem Americani, nici nu dispunem de milioanele lor, dar oare în raport cu avutul nostru, dacă nu ne-ar stăpâni atâta egoism şi nepăsare, nu s'ar putea oare pune în praxă baremi în parte şi în miniatură americanismului ăsta atât de sănătos?

Congresele studenţeşti, la cari se strîng studenţii din toate părţile, le ţin de foarte bune, ele au o înfluinţă binefăcătoare asupra spiritului studenţesc. Numai să se eschidă prea multă vorbărie şi espansiunile ridicule proprii rassei jidoveşti, ale naţionalismului bolnav. Hotărârile concrete şi fapta aducătoare de resultate reale să fie singurul lor program. Infiinţarea unei reviste generale studenţeşti e un lucru necesar, iar la susţinerea şi cetirea ei să fie obligat fiecare student. Propunerea asta s'a mai făcut odată şi anume la convenirea studenţilor dela expoziţia din 1906 din Sibiiu, dar nu s'a ales nimica din ea, pentrucă vorba şi promisiunile date s'au împrăştiat ca pleava. Dacă acum la congresul din Iaşi s'ar tălmăci în faptă, ar fi un fapt foarte îmbucurător.

Incât priveşte propunerile Dlui Dobrescu afară de apelul făcut către »cultişi neamului«, care se pare cea mai pregnantă propunere a D-sale, şi în parte afară de reflexiile, ce le face referitor la familiile noastre, le las neatinse, fiindcă le aprob şi eu.

(Va urma).

ŞTIRILE ZILEI.

— 18 August v.

Starea sănătăţei Maj. Sale Monarchului. Din Ischl se anunţă, că starea sănătăţei Maj. Sale continuă de a fi satisfăcătoare. Suveranul a azistat eri dimineaţă la punerea pietrei fundamentale a spitalului, ce se ridică aci în memoria decedatei împărătese Elisabeta.

Boala regelui României. Din Viena se anunţă, că D rul Holzknecht, privat-docent la facultatea de medicină de aci şi şeful secţiunei radiografice la »Allgemeines Krankenhaus«, a fost chemat telegrafic la Sinaia, pentru a examina cu razele Röntgen pe regele României. D-rul Holzknecht a plecat eri la Sinaia.

Ziarului »Berliner Tageblatt« îi se telegrafiază din Bucureşti, că schimbarea nefavorabilă ce s'a produs în starea regelui, e considerată în cercurile Curţei ca fiind de natură serioasă. Nu se mai poate şti actualmente, dacă regele României îşi va putea realiza planul de a vizita pe împăratul Francisc Iosif pentru a-l felicita cu prilejul jubileului său, aceasta din cauză, că pe un timp nelimitat nu va putea fi în stare să suoparte greutăţile unei călătorii mai lungi. Puterile regelui au scăzut mult din cauza durerilor suferite. Profesorul Noorden rămâne pentru un timp mai îndelungat la Sinaia.

Condamnarea deputaţilor aradani. Biroului de presă maghiar îi se comunică din Arad următoarele: După cum se ştie, poliţia de aci a condamnat acum câteva săptămâni la câte 150 coroane amendă, pentrucă au înfiinţat un club român, pe deputaţii români Ioan Suciu şi Ştefan C. Popp şi pe advocatul român Mihai Velici, achitând pe deputaţii Goldiş şi Oncu. Conziliul comunal a *confirmat sentinţa*. Condamnaţii au făcut apel la ministerul de interne.

Mutarea preturei din Bran la Zărneşti. Ni se scrie: Intr'un număr trecut al »Gazetei« s'au inserat câteva rânduri cu privire la mutarea preturei din Bran la Zărneşti. In memoriul făcut de acei *»câţiva proprietari«* se găseşte deja răspunsul la alegaţiunile anonimului informator, care cu rea credinţă trece peste motivele convingătoare din memoriu. Astfel, dacă celelalte cinci comune din cercul Branului au împreună 14000 locuitori (?), Branul singur întrece prin populaţiuna sa acest număr. Ca centru al cercului geograficeşte vorbind cade comuna Poarta, care face parte din Bran. Nu mai vorbim de dreptul istoric şi de celelalte multe motive, cari întăresc susţinerea brănenilor de a păstra pretura în mijlocul lor. Şi dacă acest demers nu l'au făcut organele oficiale ale comunelor brănene, cauza este, că primarii probabil s'au temut să contrazică pe domnul primpretor, care *binevoeşte a dori să se mute la Zărneşti.* Fruntaşii zerneşteni nici nu s'au gândit macar vre'odată să ceară aceasta strămutare, şi aceasta cu atât mai puţin cu cât există nu pact vechiu între brăneni şi zerneşteni cu privire la distribuţiunea oficiilor. Aceasta pentru lămurirea acelora, cari s'ar interesa de soartea preturei din Bran.

Situaţia în Persia. Din diferitele părţi ale Persiei vin ştiri, că a isbucnit revolta împotriva şahului. Vestea despre succesul revoluţionarilor din Taebris s'a răspândit ca fulgerul în toată Persia, provocând pretutindeni mişcări şi îndemnuri la revolte. După o ştire din Celfa, în mai multe oraşe populaţiunea a alungat pe funcţionarii regimului şi a pus stăpânire pe localurile autorităţilor. Revoluţionarii declară, că nu vor părăsi aceste localuri până ce nu se va restabili Parlamentul. Ciocniri sângeroase au avut loc între revoluţionari şi trupe. Sunt numeroşi morţi şi răniţi. Aceleaşi evenimente s'au petrecut la Şiras şi la Kerman. In acest din urmă oraş, guvernatorul a fost alungat. Viceguvernatorul a murit subit. Pe străzi zac numeroşi răniţi şi morţi. Şefii revoluţionarilor au ales un comitet, care va conduce trebile statului până la redeschiderea Parlamentului.

Curajul tînărului Roosevelt. Ziarele americane povestesc o întâmplare, în care tînărul Roosevelt, al doilea fiu al preşedintelui Roosevelt, au dat o frumoasă dovadă de curajul său. Acum câteva zile, pe când mergea călare dela Oster-bay spre Dexville, tînărul Roosevelt fu martorul unei ciocniri, care se produsese între un automobil şi echipagiul lui Hilton, în care se afla acesta, soţia şi doi copii ai săi. Din cauza ciocnirei Hilton fu aruncat din trăsură şi caii porniră nebuneşte. Tînărul Roosevelt dădu pinteni calului său şi ajunse trăsura, în care se aflau femeia şi copii lui Hilton. El reuşi să apuce frânele cailor şi să-i linişteasca, salvând astfel viaţa celor trei fiinţe ce se aflau în trăsură. Apoi saluta respectuos pe d-na Hilton şi se făcu nevăzut. Intors acasă el n'a vorbit nimănui nici un cuvânt despre cele petrecute şi tatăl său a aflat d'abia din ziare aventura tînărului Roosevelt. Drept mulţumire, preşedintele făgădui tinărului său fiu, care n'are decât 20 ani, că-l va duce cu dânsul la vânătoarea de tigri pe care o va întreprinde în Africa, în anul viitor.

Cholera asiatică în Rusia. Din Varşovia se comunică, că la Lodz s'a declarat un caz de holeră aziatică. Autorităţile germane au luat serioase măsuri pentru a împiedeca trecerea epidemiei în Germania.

Notiţ pierdut în Săcele. In ziua de 25 Iulie st. v. 1908 am pierdut în cercul Săcelelor un notiţ cu însemnări de ţinere de minte pentru munte, cu însemnări de vite şi de proprietari. Acelui om. care l'a găsit şi mi'l va da înapoi, eu îi dau 5 (cinci) coroane pentru el. — *Achim N. Sîrbocia*, comuna Moeciu de sus (Bran).

Cu 1 Septemvrie nou a. c. am lipsă de un candidat. A se adresa la Dr. Teodor Popescu, advocat Făgăraş.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei" se poate comanda direct sau prin librării cu preţul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria şi 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România şi străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediţiei jubilare, a „Gazetei" *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariştilor români din Transilvania şi Ungaria.*

ULTIME ŞTIRI.

Ischl, 31 August. — Maj. Sa Monarchul pe deplin restabilit, va pleca la 7 Septembrie st. n., din Viena, direct la Budapesta.

Agram, 31 August — Trenul care pleacă din Agram, la 5 ore dimineaţă la băile Varsdin, a deraiat eri. Locomotiva a fost cu desăvârşire sfărâmată. Mecanicul a fost ucis pe loc, O doamnă a fost ucisă. Nouă pasageri au fost greu răniţi, douăzeci au fost răniţi mai uşor.

Bibliografie.

St. O. Iosif. „Zorile" Dramă istorică. în două acte şi în versuri. Preţul 1 cor (10 b. porto).

„P. Ispirescu" Povestirile unchiaşului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediţia II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Şoldan Viteazul", Mama Angheluşa", „Herşcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpuşarul", „Cucoana Chiriţa" „Barbu Lăutaru", „Paraponisicul", „Kera Nastasia" „Haimana", „Gură-Cască", „Stan Covrigariul", „Vivandiera", „Păcală şi Tândală", „Sfara mâţei" „Craiu nou", Harţă Răzăşul", „Ramăşagul", „Peatra din casă", „Nunta ţărănească", „Chiriţă la Iaşi", „Chiriţa în Provincie".

Preţul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor respons.: Victor Branisce

Nr. 342—1908.

Publicaţiune.

Mercuri, în 9 Sept. a. c. la 10 oare a. m. se vinde în cancelaria subsemnatei administraţiuni pe calea licitaţiunei verbale 87 buk. calitate bună de **ulmi** cu 12·13 m³.

Lemnele acestea zace la casa păduri la Timişul de jos.

Preţul de strigare 20 cor. pe 1 m. 3·—.

Ca vadiu este a se depune 30 de coroane.

Condiţiunile mai de aproape se pot vedea în cancelaria subscrisei administraţiuni forestierale.

Brassó, în 28 August 1908.

Administ. pădurei oraş. Timiş.

Banca Naţională a României.

Situaţiune sumară.

1907 11 August	Activ:	1908 2 August	1908 9 August
111.167,980	78190480 Reser. metal. aur 87737759 32977500 „ Trate aur 37300000	125.075,860	125.037,759
915,447	Argint şi diverse monede	756,691	692.688
91.458,177	Portofoliu Român şi străin. . . .	64 392,989	69.058,064
11.871,550 23.202,884	*Impr. contra efec. publice 9146900 „ „ „ în cont-corent 17951509	25 835,507	27.098,409
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
15.806,084	Efectele fondului de reservă . . .	15.480,553	15 480,553
3 253,121	Efect. fond. de amort. imob şi mater.	3.216,621	3.216,621
5.898 570	Imobile	5.953,537	5.953,783
638 475	Mobilier şi Maşini de Imprimerie .	700,008	700,099
216,452	Cheltueli de Administraţiune . . .	210,332	220,012
110.662,499	Depozite libere	110.201,809	110.446,409
14.726,328	Conturi curente	18 291 657	19.326,498
26 006 828	Conturi de valori	26.013 121	25.333,287
427 824,319		408.128,609	414.564,106
	Pasiv:		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000.000
23 051 453	Fond de rezervă	24 928,807	24.928,807
3 473,646	Fondul amortis. imob. şi material .	3.734,034	3.734,034
276.120 090	Bilete de Bancă în circulaţiune . .	254.753,770	260 872,070
2.077,070	Profituri si pierderi	2.190,642	2.190,642
439 561	Dobânzi şi beneficii diverse . . .	319,547	392,144
110.662 499	Depozite de retras	110.201 809	110.446,409
427.824 319	Scomptul 5% * Dobânda 5½%	408.128 609	414.564,106

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à 10 fileri se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parc.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.